

DECYZJA KOMISJI**z dnia 27 października 2010 r.****w sprawie pomocy państwa C 14/09 (ex NN 17/09) udzielonej przez Węgry na rzecz Péti Nitrogénművek Zrt.***(notyfikowana jako dokument nr C(2010) 7274)***(Jedynie tekst w języku węgierskim jest autentyczny)****(Tekst mający znaczenie dla EOG)**

(2011/269/UE)

KOMISJA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 108 ust. 2 akapit pierwszy,

uwzględniając Porozumienie o Europejskim Obszarze Gospodarczym, w szczególności jego art. 62 ust. 1 lit. a),

uwzględniając decyzję, na mocy której Komisja postanowiła wszcząć procedurę określoną w art. 108 ust. 2 TFUE⁽¹⁾ w odniesieniu do pomocy nr C 14/09 (ex NN 17/09)⁽²⁾,

po wezwaniu zainteresowanych stron, na podstawie przywołanych artykułów, do przedstawienia uwag zgodnie z tymi artykułami i uwzględniając otrzymane odpowiedzi,

a także mając na uwadze, co następuje:

I. PROCEDURA

- (1) Pod koniec 2008 r. Komisja dowiedziała się z mediów o środkach pomocy na rzecz przedsiębiorstwa Péti Nitrogénművek Zrt. (zwanego dalej „Nitrogénművek”) planowanych przez władze węgierskie. Po wielokrotnych wymianach informacji Komisja w dniu 29 kwietnia 2009 r. wszczęła formalne postępowanie wyjaśniające w sprawie środków stanowiących domniemaną pomoc państwa.
- (2) W dniach 3 i 17 sierpnia 2009 r. Węgry przedstawiły uwagi na temat przyjętej przez Komisję decyzji o wszczęciu postępowania wyjaśniającego.

⁽¹⁾ Z dniem 1 grudnia 2009 r. w miejsce art. 87 oraz 88 Traktatu WE stosuje się odpowiednio art. 107 oraz 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE). Artykuł 87 Traktatu WE jest zasadniczo identyczny z art. 107 TFUE, a art. 88 Traktatu WE z art. 108 TFUE. Do celów niniejszej decyzji odniesienia do art. 107 i 108 TFUE należy rozumieć, tam gdzie to stosowne, jako odniesienia odpowiednio do art. 87 i 88 Traktatu WE.

⁽²⁾ Decyzja Komisji C(2009) 3000 wersja ostateczna z dnia 29 kwietnia 2009 r. (Dz.U. C 165 z 17.7.2009, s. 12).

- (3) W dniu 17 lipca 2009 r.⁽³⁾ decyzja o wszczęciu postępowania wyjaśniającego została opublikowana w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej. Otrzymano uwagi od czterech zainteresowanych stron: w dniu 18 sierpnia 2009 r. od przedsiębiorstwa Nitrogénművek, beneficjenta środków stanowiących domniemaną pomoc państwa; w dniach 17 i 18 sierpnia 2009 r. od dwóch zainteresowanych stron, które zwróciły się o nieujawnianie ich tożsamości; oraz w dniu 19 sierpnia 2009 r. od przedsiębiorstwa ZAK S.A.
- (4) W piśmie z dnia 21 września 2009 r. Komisja przekazała uwagi władzom węgierskim. Węgry udzieliły odpowiedzi na uwagi osób trzecich w piśmie z dnia 20 października 2009 r.
- (5) W dniu 3 listopada 2009 r. Komisja zażądała od władz węgierskich dodatkowych informacji. Węgry udzieliły odpowiedzi w piśmie z dnia 4 grudnia 2009 r. W czerwcu 2010 r. służby Komisji i władze węgierskie prowadziły dalszą nieformalną wymianę informacji za pośrednictwem poczty elektronicznej.

II. BENEFICJENT

- (6) Nitrogénművek jest producentem nawozów sztucznych. Siedziba zarządu przedsiębiorstwa znajduje się w węgierskiej miejscowości Pétfürdő w komitacie Veszprém, który stanowi obszar objęty pomocą na podstawie art. 107 ust. 3 lit. a) TFUE. Przedsiębiorstwo jest głównym producentem nawozów na Węgrzech oraz głównym dostawcą na rynku węgierskim.
- (7) W 2008 r. przedsiębiorstwo Nitrogénművek osiągnęło obrót w wysokości 64,8 mld HUF (ok. 232 mln EUR), z czego 74 % pochodziło ze sprzedaży na Węgrzech, a 26 % pochodziło z wywozu (głównie na rynki UE). W roku 2008 w Nitrogénművek zatrudnionych było 508 pracowników. Kapitał zakładowy przedsiębiorstwa wynosi 528 mln HUF (ok. 1,92 mln EUR). W 2008 r. kapitał własny wyniósł 11 mld HUF (ok. 40 mln EUR).

⁽³⁾ Porównaj: przypis 2.

Tabela 1

Najważniejsze dane finansowe przedsiębiorstwa Nitrogénművek

	2007 mld HUF	2007 mln EUR	2008 mld HUF	2008 mln EUR
Obrót	48,211	175	64,836	232
Dochód z działalności operacyjnej	2,435	8,9	16,335	59,4
Wynik netto zysk/strata (-)	- 3,303	- 12	7,296	26,5

Źródło: Dane pochodzą ze sprawozdania finansowego przedsiębiorstwa za rok 2008.

- (8) W dniu 18 października 2008 r. przedsiębiorstwo Nitrogénművek wstrzymało działalność produkcyjną.

III. OPIS ŚRODKA

- (9) W dniu 18 grudnia 2008 r. rząd węgierski poinformował⁽⁴⁾, że, aby zapewnić kontynuację produkcji nawozów na Węgrzech oraz utrzymać miejsca pracy, państwo „urатуje” przedsiębiorstwo Nitrogénművek, dostarczając środków na wznowienie produkcji i pokrycie kosztów operacyjnych.
- (10) W dniu 20 grudnia 2008 r. rząd zatwierdził⁽⁵⁾ dwie odrębne gwarancje państwowe dla dwóch pożyczek, których miał udzielić Węgierski Bank Rozwoju (Magyar Fejlesztési Bank Zrt., „MFB”), będący w 100 % własnością państwa. Obie gwarancje zostały przyznane za jednorazową stawkę wynoszącą 2 % gwarantowanej kwoty, pobieraną z góry.
- (11) W wyniku przyznania powyższych gwarancji, w dniu 26 stycznia 2009 r. MFB i przedsiębiorstwo Nitrogénművek zawarły dwie umowy pożyczki dotyczące udzielenia:
- pożyczki A: pożyczki inwestycyjnej⁽⁶⁾ w wysokości 52 mln EUR z terminem zapadalności wynoszącym sześć lat. Stopa procentowa to sześciomiesięczna stopa EURIBOR wynosząca + 1,7 %. Otrzymanie gwarancji rządu na poziomie 100 % wymaga uiszczenia z góry jednorazowej stawki wynoszącej 2 % kwoty pożyczki. Zabezpieczenia na rzecz MFB obejmują: gwarancję państwową na poziomie 100 % oraz zastaw na aktywach, drugi w kolejności, jeżeli chodzi o pierwszeństwo zaspokojenia (tj. po pożyczce B przedstawionej poniżej)⁽⁷⁾. Nie określono żadnych szczególnych zabezpieczeń na rzecz państwa. Kwota główna ma zostać zwrócona w 12 półrocznych transzach począwszy od dnia 15 czerwca 2009 r. Spłata odsetek ma miejsce co sześć miesięcy;
  - pożyczki B: pożyczki na restrukturyzację istniejącej infrastruktury w wysokości 10 mld HUF (ok. 36 mln EUR), przyznanej na cztery lata, przy trzymiesięcznej stopie procentowej BUBOR⁽⁸⁾ wynoszącej 2,5 %. Pożyczka jest objęta w 80 % gwarancją państwową, przy jednorazowej stawce wynoszącej 2 % (kwoty objętej gwarancją na poziomie 80 %), pobieranej z góry. Zabezpieczenia na rzecz MFB obejmują: gwarancję państwową na poziomie 80 % oraz zastaw na aktywach z pierwszeństwem zaspokojenia. Nie określono żadnych szczególnych zabezpieczeń na rzecz państwa. Zgodnie z decyzją rządu MFB miał prawo do wyznaczenia dwóch członków zarządu przedsiębiorstwa Nitrogénművek. Kwota główna ma zostać spłacona przy końcu terminu zapadalności. Odsetki są płatne co trzy miesiące.

Tabela 2

Zestawienie danych dotyczących środków państwowych na rzecz przedsiębiorstwa Nitrogénművek.

	Cel	Kwota pożyczki	Odsetki	Gwarancja	Oплата z tytułu gwarancji, wynosząca 2 %, pobierana z góry, uroczniona (*)	Główne zabezpieczenia na rzecz banku
Pożyczka A	Inwestycje	52 mln EUR	EURIBOR + 1,7 %	100 %	0,41 %	Zastaw na aktywach, drugi w kolejności pod względem pierwszeństwa zaspokojenia

(4) Zob. oświadczenie rzecznika rządu: http://www.kormanysovivo.hu/news/show/news_1122?lang = hu (ostatni wgląd w dniu 17 września 2010 r.).

(5) Decyzja rządu nr 1086/2008. (XII. 20), opublikowana w Dzienniku Ustaw [Magyar Közlöny] Nr 184/2008. W dniu 23 stycznia 2009 r. decyzja ta została nieznacznie zmieniona decyzją rządu nr 1007/2009. (I. 23.), opublikowaną w Dzienniku Ustaw Nr 9/2009.

(6) Powyższa pożyczka inwestycyjna dotyczyła finansowania projektu inwestycyjnego realizowanego w latach 2003–2008.

(7) Zob. motyw 38.

(8) BUBOR to proponowana w Budapeszcie stopa procentowa pożyczek międzybankowych.

	Cel	Kwota pożyczki	Odsetki	Gwarancja	Oplata z tytułu gwarancji, wynosząca 2 %, pobierana z góry, uroczniona (*)	Główne zabezpieczenia na rzecz banku
Pożyczka B	Istniejąca infrastruktura	10 mld HUF	BUBOR + 2,5 %	80 %	0,46 %	Zastaw na aktywach z pierwszeństwem zaspołkożenia

(*) Zgodnie z obliczeniami władz węgierskich, w których uwzględniono termin zapadalności i rozróżnienie stóp dyskontowych EUR i HUF. W przypadku pożyczki B uroczniona opłata z tytułu gwarancji została również dostosowana do kwoty pożyczki na poziomie 100 % (uroczniona opłata za udzielenie gwarancji na poziomie 80 % wyniosłaby 0,58 %).

- (12) W dniu 26 lutego 2009 r. przedsiębiorstwo Nitrogénművek wznowiło produkcję.

IV. POWODY WSZCZĘCIA POSTĘPOWANIA

- (13) Decyzja Komisji o wszczęciu postępowania wyjaśniającego z dnia 29 kwietnia 2009 r. zawiera pytanie, czy Nitrogénművek jest przedsiębiorstwem znajdującym się w trudnej sytuacji zgodnie z Wytocznymi wspólnotowymi dotyczącymi pomocy państwa w celu ratowania i restrukturyzacji zagrożonych przedsiębiorstw⁽⁹⁾ (zwanymi dalej „wytocznymi dotyczącymi pomocy na ratowanie i restrukturyzację”), a jeżeli tak, czy mogło otrzymać finansowanie na rynku na takich samych zasadach jak finansowanie udzielone przez władze węgierskie. Komisja przyjęła wstępne stanowisko, że następujące środki przyznane na rzecz przedsiębiorstwa mogą stanowić pomoc państwa niezgodną ze wspólnym rynkiem, ponieważ wydaje się, że zostały przyznane według stopy niższej niż rynkowa stopa procentowa:

- gwarancja państwowa na poziomie 100 % udzielona na pożyczkę inwestycyjną w kwocie 52 mln EUR;
  - pożyczka inwestycyjna w wysokości 52 mln EUR w przypadku, w którym jest to istniejąca pożyczka udzielona wcześniej niż gwarancja państwowa (z informacji dostępnych w momencie wszczęcia postępowania nie wynikało jasno, czy pożyczka inwestycyjna jest istniejącą czy nową pożyczką);
  - gwarancja państwowa na poziomie 80 % udzielona na pożyczkę na restrukturyzację istniejącej infrastruktury w kwocie 10 mld HUF;
  - część nieobjęta gwarancją wynosząca 20 % pożyczki na restrukturyzację istniejącej infrastruktury.
- (14) Komisja uznała również, że gwarancja państwowa w wysokości 100 % udzielona na pożyczkę inwestycyjną może stanowić pomoc na korzyść MFB w zakresie, w jakim stanowi zabezpieczenie istniejącej pożyczki.

V. UWAGI WĘGIER

- (15) Zasadniczo Węgry argumentują, że przedmiotowych środków nie można uznać za pomoc państwa, ponieważ były zgodne z rynkiem i w związku z tym nie przyniosły

korzyści beneficjentowi. Władze węgierskie nie kwestionują pozostałych kryteriów łącznych dotyczących pomocy państwa, tj. przeniesienia zasobów państwowych, selektywności, zakłócenia konkurencji oraz wpływu na handel.

- (16) Węgry podważają w szczególności możliwość uznania przedsiębiorstwa Nitrogénművek za znajdujące się w trudnej sytuacji w rozumieniu wytycznych dotyczących pomocy na ratowanie i restrukturyzację. Władze węgierskie twierdzą, że w roku 2008 przedsiębiorstwo było rentowne i miało stabilne prognozy dotyczące działalności. Węgry utrzymują, że w momencie przyznania środków zdolność kredytową Nitrogénművek można było uznać za „zadowalającą”, tj. kwalifikującą się do oceny „BB” zgodnie z kategoriami ratingu określonymi w komunikacie Komisji w sprawie zmiany metody ustalania stóp referencyjnych i dyskontowych⁽¹⁰⁾ (zwanym dalej „komunikatem w sprawie stóp referencyjnych”).
- (17) W odniesieniu do zaprzestania produkcji przez przedsiębiorstwo jesienią 2008 r. władze węgierskie wyjaśniają, że zasadniczo sektor produkcji nawozów charakteryzuje w dużym stopniu sezonowość. Ponadto postępujący kryzys finansowo-gospodarczy wpłynął na zmniejszenie popytu. Przedsiębiorstwo podjęło decyzję o przerwaniu produkcji z powodu wysokich cen gazu (którego zakup stanowi istotny koszt w przypadku produkcji nawozów, przy czym prognozowano spadek tych cen) oraz nagromadzenia znaczących ilości zapasów. Węgry zauważają również, że wstrzymanie produkcji nie jest rzadkim rozwiązaniem na europejskim rynku – w tym samym okresie szereg zakładów produkcyjnych przerwało lub ograniczyło produkcję.
- (18) Jeżeli chodzi o wypłacone odsetki oraz opłatę z tytułu gwarancji, władze węgierskie twierdzą, że są one zgodne z rynkiem: (i) w przypadku pożyczki B nie można ich zakwalifikować jako pomoc zgodnie z komunikatem w sprawie stóp referencyjnych, natomiast (ii) w przypadku pożyczki A stopa procentowa jest wprawdzie niższa od stopy, którą uznano by za zgodną z rynkiem na podstawie wspomnianego komunikatu, niemniej jednak ze względu na zabezpieczenia o dużej wartości można je uznać za zgodne z rynkiem. Węgry utrzymują również, że w pierwszej połowie 2008 r. przedsiębiorstwo zawarło z prywatnymi bankami szereg umów pożyczki i linii kredytowej na podobnych warunkach, co – jak twierdzą – wskazuje na fakt, że stawki dla pożyczek A i B oraz warunki udzielenia tych pożyczek nie przyniosły przedsiębiorstwu żadnych korzyści w porównaniu z finansowaniem rynkowym.

⁽⁹⁾ Dz.U. C 244 z 1.10.2004, s. 2.

⁽¹⁰⁾ Dz.U. C 14 z 19.1.2008, s. 6.

VI. UWAGI ZAINTERESOWANYCH STRON

- (19) Komisja otrzymała uwagi dotyczące decyzji o wszczęciu postępowania wyjaśniającego od trzech konkurentów⁽¹¹⁾. Wszystkie strony poparły wszczęcie postępowania przez Komisję oraz stwierdziły, że pożyczki stanowią pomoc państwa.
- (20) Beneficjent również wyraził swoje stanowisko, kwestionując stwierdzenie, że środki obejmują pomoc państwa niezgodną z prawem. Przedstawione przez niego argumenty pokrywały się w dużej mierze z argumentami przedstawionymi przez władze węgierskie.

VII. UWAGI WĘGIER DOTYCZĄCE UWAG ZAINTERESOWANYCH STRON

- (21) W odpowiedzi na uwagi zainteresowanych stron Węgry odrzucają zawarte w nich stwierdzenia, ponownie argumentując, że przedsiębiorstwo Nitrogénművek nie korzystała z pomocy państwa.

VIII. ISTNIENIE POMOCY PAŃSTWA W ROZUMIENIU ART. 107 UST. 1 TFUE

- (22) Aby stwierdzić, czy dany środek stanowi pomoc państwa, Komisja musi ocenić, czy zakwestionowany środek spełnia warunki określone w art. 107 ust. 1 TFUE. Artykuł ten stanowi: „Z zastrzeżeniem innych postanowień przewidzianych w Traktatach, wszelka pomoc przyznawana przez państwo członkowskie lub przy użyciu zasobów państwowych w jakiegokolwiek formie, która zakłóca lub grozi zakłóceniem konkurencji poprzez sprzyjanie niektórym przedsiębiorstwom lub produkcji niektórych towarów, jest niezgodna z rynkiem wewnętrznym w zakresie, w jakim wpływa na wymianę handlową między państwami członkowskimi”.
- (23) W świetle powyższego postanowienia Komisja oceni poniżej, czy kwestionowane środki na rzecz przedsiębiorstwa Nitrogénművek stanowią pomoc państwa.

VIII.1. Pożyczki od MFB można przypisać państwu

- (24) Od czasu przyznania środków zasady regulujące funkcjonowanie MFB uległy zmianie. Niniejsza ocena dotyczy sytuacji prawnej w okresie, w którym zawarte zostały umowy pożyczki objęte badaniem.
- (25) MFB to wyspecjalizowana instytucja finansowa będąca własnością państwa, która została ustanowiona na mocy (specjalnego) aktu prawnego (zwanego dalej „ustawą MFB”)⁽¹²⁾, którego przepisy regulowały funkcjonowanie instytucji w czasie przyznania środków. Zgodnie z ustawą bank realizuje niektóre cele porządku

publicznego. W szczególności jego głównym zadaniem jest promowanie rozwoju gospodarczego oraz przyczynianie się do skutecznego wdrażania polityki gospodarczej państwa i polityki państwa na rzecz rozwoju. Część norm ostrożnościowych dotyczących banków komercyjnych nie ma zastosowania do MFB, ponieważ podlega on specjalnym normom ostrożnościowym na mocy ustawy MFB.

- (26) Kapitał zakładowy MFB, wynoszący 60 mld HUF, jest w 100 % własnością państwa węgierskiego, a jego udziały nie podlegają sprzedaży zgodnie z ustawą MFB. Niektóre zobowiązania MFB są pokrywane z centralnego budżetu państwa. Prawo budżetowe określa maksymalną kwotę udzielanego kredytu MFB oraz kwoty, na jakie może udzielać gwarancji. Ponadto wszelkie wypłacane dywidendy wpływają do budżetu centralnego. W związku z powyższym Komisja uznaje, że środki przyznane przez MFB obejmują zasoby państwowe.
- (27) Prawa własności państwa do MFB wykonuje właściwy minister. Co roku MFB przedstawia sprawozdanie z działalności właściwemu ministrowi, który wyznacza również audytora. Właściwy minister wyznacza i odwołuje członków i przewodniczącego zarządu i rady nadzorczej oraz prezesa.
- (28) Mimo że nadzór publiczny nad instytucją nie oznacza automatycznego przypisania jej działań państwu⁽¹³⁾, w rozpatrywanym przypadku niezbędne warunki określone przez ETS⁽¹⁴⁾ zostały spełnione, co sugeruje, że zachowanie MFB można przypisać państwu. MFB realizuje cele porządku publicznego, jego status prawny jest regulowany odrębnym aktem prawnym, jest częściowo wyłączony z zakresu przepisów dotyczących nadzoru finansowego, a organy publiczne prowadzą szeroko zakrojony nadzór nad działaniami zarządu. W szczególności z kontekstu, w jakim zdecydowano o przyjęciu środków (tj. decyzja rządu w sprawie udzielenia gwarancji wyraźnie na pożyczki przyznawane przez MFB, przewidująca, że w zamian MFB ma prawo do powołania dwóch członków zarządu przedsiębiorstwa Nitrogénművek, której wydanie poprzedziło publiczne oświadczenie rzecznika rządu o planowanym przyznaniu środków), wynika, że władze węgierskie należy uznać za uczestnika procesu decyzyjnego prowadzącego do przyjęcia środków.
- (29) Na podstawie powyższego Komisja stwierdza, że działania MFB można przypisać państwu.

VIII.2. Środki należy ocenić jako pożyczki uzyskane bezpośrednio od państwa

- (30) Ponieważ same pożyczki można bezpośrednio przypisać państwu, dodatkowe gwarancje państwowe nie wpływają na zwiększenie obciążenia finansowego dla państwa lub korzyści dla przedsiębiorstwa Nitrogénművek. Słuszne

⁽¹¹⁾ Zob. motyw 3.

⁽¹²⁾ Ustawa XX z 2001 r. w sprawie Magyar Fejlesztési Bank Részvénytársaság [Węgierski Bank Rozwoju Sp. z o.o.]. Ustawa MFB została zmieniona ustawą LII z 2010 r.

⁽¹³⁾ Wyrok w sprawie C-345/02 *Pearle BV*.

⁽¹⁴⁾ Wyrok w sprawie C-482/99 *Francia przeciwko Komisji*, pkt 52–57.

wyduje się zatem zaklasyfikowanie przedmiotowych pożyczek i gwarancji w ramach dwóch środków ocenianych jako pożyczki uzyskane bezpośrednio od państwa (których koszt ponoszony przez przedsiębiorstwo Nitrogénművek będą stanowiły odsetki od kwoty pożyczki powiększone o stawkę za gwarancję).

- (31) W konsekwencji ocena pomocy państwa zostanie przeprowadzona w świetle komunikatu w sprawie stóp referencyjnych, który ma zastosowanie do pożyczek.

VIII.3. Korzyść: zgodność środków z rynkiem

VIII.3.1. Kondycja finansowa przedsiębiorstwa w czasie przyznawania środków

- (32) Węgry utrzymują, że w czasie przyznawania środków Nitrogénművek nie kwalifikowało się jako przedsiębiorstwo znajdujące się w trudnej sytuacji w rozumieniu wytycznych dotyczących pomocy na ratowanie i restrukturyzację. Jeżeli chodzi o wstrzymanie produkcji przedsiębiorstwa w październiku 2008 r., władze węgierskie stwierdziły, że było ono wynikiem decyzji strategicznej warunkowanej sezonem oraz że jesienią 2008 r. działalność produkcyjną wstrzymało kilku innych uczestników rynku. Węgry twierdzą, iż ówczesna ocena „BB” przedsiębiorstwa była prawidłowa.
- (33) Komisja zauważa, że chociaż przedsiębiorstwo miało wyraźne problemy z płynnością oraz – jak wynika z dowodów przedstawionych przez Węgry – łączna kwota kapitału własnego przedsiębiorstwa przekraczała kwotę jego kapitału zakładowego, w świetle prawa krajowego przedsiębiorstwo nie spełniało kryteriów kwalifikujących je do zbiorowego postępowania upadłościowego, a ponadto uzyskało dodatni dochód z działalności operacyjnej oraz dodatnie wyniki netto w odniesieniu do całego 2008 r. W związku z tym wydaje się, że zasady określone w pkt 9–11 wytycznych dotyczących pomocy na ratowanie i restrukturyzację nie zostały spełnione.
- (34) Z postępowania jasno wynika jednak – głównie z analizy sprawozdania finansowego przedsiębiorstwa za rok 2008 – że Nitrogénművek potrzebował publicznych środków pieniężnych na wznowienie działalności. Rzeczywiście w sprawozdaniu finansowym za rok 2008 podkreśla się, że: „W drugiej połowie [2008 r.] przedsiębiorstwo odczuło skutki kryzysu finansowo-gospodarczego. Jego klienci doświadczyli trudności finansowych, w związku z czym wprowadzanie do obrotu produktów przedsiębiorstwa Nitrogénművek spadło do minimalnego poziomu. W dniu 18 października 2008 r. przedsiębiorstwo wstrzymało produkcję z powodów finansowo-gospodarczych. Aby wznowić działalność produkcyjną, właściciel przedsiębiorstwa rozpoczął rozmowy z rządem. Ich wynikiem było udzielenie przez rząd gwarancji w celu zapewnienia dostaw węgierskich nawozów”⁽¹⁵⁾. Ze sprawozdania finansowego wynika również, że pożyczka na restrukturyzację istniejącej infrastruktury była niezbędna w celu wznowienia działalności

oraz że część kwoty została przeznaczona na pokrycie kredytów dostawców z terminem spłaty wpływającym w dniu 31 grudnia 2008 r.⁽¹⁶⁾.

- (35) Komisja uważa, że przedsiębiorstwa, które po wstrzymaniu działalności produkcyjnej nie jest zdolne do wznowienia działalności bez pomocy publicznej – niezależnie od powodów zatrzymania produkcji – nie można uznać za dobrze prosperujące i rentowne. Ze sprawozdania finansowego jasno wynika, że przedsiębiorstwo borykało się z poważnym niedoborem płynności oraz że interwencja państwa miała zasadnicze znaczenie dla zgromadzenia środków.
- (36) Jeżeli chodzi o zdolność kredytową przedsiębiorstwa, Komisja wątpi, że rzekoma ocena „BB” odpowiada rzeczywistej sytuacji finansowej Nitrogénművek w czasie przyznawania środków. Po pierwsze, Komisja zauważa, że Węgry nie przedstawiły oceny kredytowej przeprowadzonej przez niezależną agencję ratingową lub instytucję finansową. Rzekome przyznanie oceny „BB” przypisuje się MFB, który do celów związanych z przedmiotowymi środkami działał w imieniu państwa (w rzeczywistości zgodnie z wyraźną decyzją rządu), a nie jako niezależna instytucja finansowa mająca na celu przeprowadzenie solidnej oceny handlowej. Już sam ten fakt pozwala zakwestionować wartość przedmiotowej „oceny ratingowej”. Po drugie, Węgry nie przedstawiły jakichkolwiek informacji na temat metodyki oraz podstawowych danych przyjętych przez MFB w celu określenia finansowej kondycji przedsiębiorstwa. Po trzecie, biorąc pod uwagę fakt, że w momencie przyznania środka przedsiębiorstwo Nitrogénművek nie prowadziło działalności produkcyjnej oraz wyraźnie potrzebowało pilnej pomocy finansowej, bez której nie mogłoby wznowić produkcji (zob. szczegółowo motywy 34 i 35 powyżej), nie jest wiarygodne stwierdzenie, że sytuację finansową przedsiębiorstwa można by uznać za „zadowolającą”. W świetle powyższych szczegółowych informacji oraz niezależnie od wcześniejszych wyników przedsiębiorstwa Komisja uznaje, że w rozpatrywanym przypadku ocena „BB” nie może mieć zastosowania do oceny pomocy państwa obejmującej przedmiotowe środki zgodnie z komunikatem w sprawie stóp referencyjnych.
- (37) Podsumowując, Komisja uważa, że przedsiębiorstwa nie można uznać za znajdujące się w dobrej kondycji finansowej. Z otrzymanych uwag jasno wynika, że przedsiębiorstwo miało poważne problemy z płynnością oraz że nie było zdolne do wznowienia działalności (zob. motywy 34 i 35 powyżej). Jego sytuację można zatem uznać za złą, kwalifikującą się do najniższej kategorii określonej w komunikacie w sprawie stóp referencyjnych (kategoria „CCC”).

VIII.3.2. Zabezpieczenia

- (38) Aktywa zaproponowane jako zabezpieczenia obejmują grunty, budynki oraz maszyny w obrębie kilku różnych zakładów produkcji⁽¹⁷⁾ przedsiębiorstwa Nitrogénművek.

⁽¹⁶⁾ Strona 51 sprawozdania finansowego za 2008 r.

⁽¹⁷⁾ Dokładnie aktywa obejmują następujące zakłady: produkcji moczniaka, produkcji amoniaku, produkcji kwasu, a także zakłady granulowania, neutralizacji i pakowania.

⁽¹⁵⁾ Strona 3 sprawozdania finansowego za 2008 r.

(39) W odniesieniu do wartości zastawionych aktywów Węgry przedstawiły sprawozdanie oceniające, sporządzone w połowie 2008 r. przez firmę [...] (*). Zgodnie ze sprawozdaniem wartość rynkowa zastawionych aktywów wynosiła około [...] mln EUR, a wartość likwidacyjna w przypadku likwidacji kontrolowanej około [...] mln EUR. MFB obliczył, że wartość likwidacyjna aktywów ważona ryzykiem wynosi około [...] mln EUR.

(40) Biorąc pod uwagę, że całkowita połączona wartość obu pożyczek objętych badaniem wynosi 88 mln EUR (tj. wartość zabezpieczeń wynosi [ponad 70] % wartości pożyczek zgodnie z najbardziej ostrożnym szacunkiem), Komisja uważa, że poziom zabezpieczenia transakcji jest wysoki. Nawet jeżeli drugie w kolejności pod względem pierwszeństwa zaspokojenia są zastawy przekazane w ramach pożyczki A, wszelkie roszczenia z tytułu tej transakcji mogą zostać zaspokojone po zaspokojeniu roszczeń z tytułu pożyczki B.

(41) Nie jest istotny fakt, że zabezpieczenia przyjmuje MFB, a nie bezpośrednio państwo. Zgodnie z prawem węgierskim⁽¹⁸⁾, jeżeli gwarant musi zaspokoić roszczenia z gwarancji, zostają na niego przeniesione wszelkie prawa związane z pożyczką, której spłatę ma zabezpieczyć gwarancja. W związku z tym, jeżeli przedsiębiorstwo Nitrogénművek nie będzie w stanie spłacić pożyczek a MFB gwaranta zażąda realizacji gwarancji, państwo będzie mogło zaspokoić jego roszczenia z aktywów zastawionych w ramach umowy pożyczki.

(42) Ponadto w przypadku pożyczki B, państwo miało prawo wyznaczyć dwóch członków zarządu przedsiębiorstwa dysponujących prawem weta w odniesieniu do każdej decyzji dotyczącej wypłaty dywidend, ustanawiania dodatkowych zastawów na rzecz osób trzecich lub zaciągnięcia dodatkowych pożyczek w kwocie przekraczającej 100 mln HUF.

(43) W świetle powyższych stwierdzeń Komisja uznaje, że poziom zabezpieczenia obu transakcji – pożyczki A i pożyczki B – był wysoki zgodnie z komunikatem w sprawie stóp referencyjnych.

VIII.3.3. Porównywalne rynkowe stopy procentowe

(44) W złożonych uwagach Węgry przedstawiły szereg rzekomo „porównywalnych” pożyczek, jakie miały miejsce między prywatnymi bankami i przedsiębiorstwem Nitrogénművek, aby wykazać, że obciążenia finansowe w ramach środków publicznych były zgodne z rynkiem.

(45) Podane przykłady nie są jednak porównywalne, w związku z czym nie można ich uwzględnić w niniejszej ocenie. Po pierwsze, obejmują w przeważającej mierze niższe kwoty oraz linii

kredytowych w rachunku bieżącym⁽¹⁹⁾. Po drugie, stopy naliczone przez banki są wyższe niż stopy objęte oceną⁽²⁰⁾. Najistotniejszy jest jednak fakt, że wszystkie pożyczki zostały udzielone przez kryzysem, głównie w pierwszej połowie 2008 r. Warunki handlowe w tym okresie nie są porównywalne z warunkami z okresu od grudnia 2008 r. do stycznia 2009 r., kiedy kryzys finansowy osiągnął swój szczyt.

VIII.3.4. Stopy referencyjne na podstawie komunikatu w sprawie stóp referencyjnych

(46) Aby określić, czy pożyczka stanowi pomoc państwa oraz, jeżeli tak, w jakim stopniu, Komisja stosuje w swoim komunikacie w sprawie stóp referencyjnych wskaźnik zastępczy dla rynkowych stóp procentowych. Zgodnie z komunikatem w sprawie stóp referencyjnych należy stosować zróżnicowane marże w oparciu o stopę bazową, w zależności od ratingu wierzyciela oraz dostępnych zabezpieczeń.

(47) Jeżeli chodzi o właściwą datę oceny, uwzględniając fakt, że ostateczne wiążące akty „przyznające pomoc” (tj. umowy pożyczki) zostały podpisane w dniu 26 stycznia 2009 r., stopę referencyjną (którą stanowi stopa bazowa powiększona o właściwą marżę) zgodnie ze stanem na ten dzień należy porównać z odpowiadającą rzeczywistą opłatą z tytułu pakietu finansowego.

(48) W odniesieniu do marży, którą należy zastosować zgodnie ze szczegółowymi informacjami powyżej, Komisja uważa, że przedsiębiorstwo Nitrogénművek kwalifikowało się do najniższej kategorii w tabeli dotyczącej stóp procentowych oraz że poziom zabezpieczenia transakcji był wysoki. W związku z tym za rynkową stopę referencyjną można uznać marżę 400 punktów bazowych dodaną do odpowiedniej stopy bazowej.

(49) W przypadku pożyczki A (EUR) w dniu 26 stycznia 2009 r. całkowity rzeczywisty koszt jej finansowania wynosił 4,362 %⁽²¹⁾. Dla porównania odpowiednia stopa referencyjna wynosiła w tym dniu 8,99 %⁽²²⁾. Całkowity koszt finansowania pożyczki A jest zatem niższy od stopy referencyjnej, w związku z czym środek przynosi korzyść przedsiębiorstwu.

⁽¹⁹⁾ Linie kredytowe w czterech różnych bankach prywatnych wynosiły odpowiednio: [...] mln EUR, [...] mln EUR, [...] mld HUF oraz [...] mld HUF.

⁽²⁰⁾ W przypadku trzech z czterech umów linii kredytowej przedstawionych przez Węgry.

⁽²¹⁾ Na całkowity koszt finansowania składają się odsetki naliczane przez MFB (sześciomiesięczna stopa EURIBOR + 1,7 %) powiększone o urocznioną opłatę z tytułu gwarancji wynoszącą ok. 0,41 %. W dniu 26 stycznia 2009 r. sześciomiesięczna stopa EURIBOR (http://www.euribor-ebf.eu/assets/modules/ratesblue/processed_files/hist_EURIBOR_2009.xls) wynosiła 2,252 % + 0,41 % + 1,7 % = 4,362 %.

⁽²²⁾ Stopa referencyjna w EUR wynosiła w tym dniu 8,99 % + 4 % = 12,99 %. Zob. http://ec.europa.eu/competition/state_aid/legislation/reference_rates.html.

(*) Dane objęte tajemnicą służbową oznaczono w tekście niniejszej decyzji symbolem „[...]”.

⁽¹⁸⁾ Ogólne zasady dotyczące gwarancji zostały określone w pkt 272–276 kodeksu cywilnego (ustawa IV z 1959 r.).

(50) W przypadku pożyczki B (HUF) całkowity rzeczywisty koszt jej finansowania wynosi 12,44 %⁽²³⁾. Dla porównania odpowiednia stopa referencyjna wynosiła w tym dniu 14,01 %⁽²⁴⁾. Całkowity koszt finansowania pożyczki B jest zatem niższy od stopy referencyjnej, w związku z czym środek przynosi korzyść przedsiębiorstwu.

VIII.4. Wniosek dotyczący istnienia pomocy

- (51) Jak wykazano powyżej, środki są finansowane z zasobów państwowych i mogą być przypisane państwu.
- (52) Przedsiębiorstwo Nitrogénművek otrzymało finansowanie na lepszych warunkach niż warunki, na jakich uzyskaby środki na rynkach. Środki przynoszą zatem korzyść przedsiębiorstwu.
- (53) Ponadto korzyść jest selektywna, ponieważ środki są ograniczone do przedsiębiorstwa Nitrogénművek.
- (54) Przedmiotowe selektywne środki mogą zakłócać konkurencję poprzez zapewnienie przedsiębiorstwu przewagi w stosunku do konkurentów, a państwa członkowskie prowadzą znaczną wymianę handlową w sektorze nawozów.
- (55) W związku z powyższym pożyczki A i B stanowią pomoc państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE.

IX. MOŻLIWA POMOC NA RZECZ MFB

(56) W decyzji o wszczęciu postępowania wyjaśniającego Komisja zauważyła, że gwarancja na poziomie 100 % na pożyczkę A może stanowić pomoc państwa na korzyść MFB, biorąc pod uwagę fakt, że sprzeczne informacje sugerowały, iż pożyczka inwestycyjna była pożyczką istniejącą (w takim przypadku daną gwarancję można uznać za pomoc na rzecz banku, ponieważ zwiększyła prawdopodobieństwo spłaty pożyczki). W toku postępowania stwierdzono jednak, że pożyczka A jest nową pożyczką, na którą umowę podpisano w dniu 26 stycznia 2009 r., w związku z czym gwarancja na poziomie 100 % na pożyczkę A nie stanowiła pomocy państwa na rzecz MFB.

X. ZGODNOŚĆ POMOCY Z RYNKIEM WEWNĘTRZNYM

X.1. Postanowienia ogólne

(57) Artykuł 107 ust. 2 i art. 107 ust. 3 TFUE przewidują wyłączenia od ogólnej zasady niezgodności pomocy państwa z rynkiem wewnętrznym określonej w art. 107 ust. 1.

⁽²³⁾ Na całkowity koszt finansowania składają się odsetki naliczane przez MFB (trzymiesięczna stopa BUBOR + 2,5 %) powiększony o urocznioną opłatę z tytułu gwarancji wynoszącą ok. 0,46 % (obliczono na podstawie 100 % kwoty pożyczki). W dniu 26 stycznia 2009 r. trzymiesięczna stopa BUBOR (http://www.mnb.hu/Root/Dokumentumtar/ENMNB/Moneteris_politika/mnben_jegybanki_eszkoztar/mnben_egynaposjegybankieszkozok/bubor2.xls) wynosiła 9,48 %. $9,48\% + 0,46\% + 2,5\% = 12,44\%$.

⁽²⁴⁾ Stopa referencyjna w HUF wynosiła w tym dniu 10,01 %. $10,01\% + 4\% = 14,01\%$.

Zob. http://ec.europa.eu/competition/state_aid/legislation/reference_rates.html.

(58) Poniżej Komisja oceni zgodność środków przy zastosowaniu powyższych wyłączeń. Należy jednak na początku zaznaczyć, że Węgry nie przedstawiły żadnych argumentów w odniesieniu do zgodności ich środków z rynkiem wewnętrznym.

X.2. Wyłączenia na mocy art. 107 ust. 2 TFUE

(59) Wyłączenia przewidziane w art. 107 ust. 2 nie mają zastosowania w rozpatrywanym przypadku, ponieważ środek nie ma charakteru socjalnego, nie został przyznany indywidualnym konsumentom, nie ma na celu naprawienia szkód spowodowanych klęskami żywiołowymi lub innymi zdarzeniami nadzwyczajnymi oraz nie został przyznany gospodarce niektórych regionów Republiki Federalnej Niemiec dotkniętych podziałem Niemiec.

X.3. Wyłączenia na mocy art. 107 ust. 3 TFUE

- (60) Dodatkowe wyłączenia zostały określone w art. 107 ust. 3 TFUE. Poniżej Komisja oceni potencjalną zgodność środków najpierw na podstawie art. 107 ust. 3 lit. a), c) i d), a następnie na podstawie art. 107 ust. 3 lit. b).
- (61) Artykuł 107 ust. 3 lit. a) stanowi, że „pomoc przeznaczona na sprzyjanie rozwojowi gospodarstwu regionów, w których poziom życia jest nienormalnie niski” może zostać uznana za zgodną z rynkiem wewnętrznym. W chwili przystąpienia do Unii Europejskiej całe terytorium Węgier zostało uznane za taki obszar, a większość regionów nadal kwalifikuje się do tego rodzaju pomocy⁽²⁵⁾.
- (62) Postanowienia dotyczące zgodności pomocy państwa przyznawanej obszarom objętym pomocą zostały określone w wytycznych w sprawie krajowej pomocy regionalnej na lata 2007–2013 („zwanych dalej wytycznymi w sprawie pomocy regionalnej”)⁽²⁶⁾. Przedmiotowe środki nie są jednak zgodne z powyższymi wytycznymi. Jeżeli chodzi o pożyczkę inwestycyjną, została ona przyznana na realizację inwestycji, która została już zakończona⁽²⁷⁾, w związku z czym nie występuje zachęta wymagana w wytycznych w sprawie pomocy regionalnej. Jeżeli chodzi o potencjalną pomoc operacyjną, przedmiotowa pomoc nie ułatwia rozwoju jakichkolwiek działań lub regionów gospodarczych ani nie jest ograniczona czasowo, nie ulega obniżeniu i nie jest proporcjonalna do tego, co jest konieczne do zaradzenia szczególnym ograniczeniom⁽²⁸⁾.

⁽²⁵⁾ W dniu 13 września 2006 r. Komisja przyjęła mapę pomocy regionalnej dla Węgier, które została opublikowana w Dz.U. C 256 z 2006 r. Niemal całe terytorium Węgier kwalifikuje się jako regiony określone w art. 107 ust. 3 lit. a) z wyjątkiem miasta Budapeszt i komitatu Peszt, które stanowią regiony określone w art. 107 ust. 3 lit. c).

⁽²⁶⁾ Dz.U. C 54 z 4.3.2006, s. 13.

⁽²⁷⁾ Porównaj: przypis 6.

⁽²⁸⁾ W sekcji 5 wytycznych w sprawie pomocy regionalnej dopuszcza się pomoc operacyjną na rygorystycznych warunkach. Ponadto środek ten stanowi pomoc ad hoc W tym zakresie wspomniane wytyczne stanowią, że „W wyjątkowych przypadkach, w których przewiduje się przyznanie indywidualnej pomocy ad hoc pojedynczej firmie lub pomocy ograniczonej do jednego obszaru działalności, państwo członkowskie musi udowodnić, że projekt przyczynia się do osiągnięcia celów spójnej strategii rozwoju regionalnego oraz że uwzględniając charakter i wielkość projektu, nie będzie on powodował niedopuszczalnego zakłócenia konkurencji”. Węgry nie przedstawiły żadnych informacji w tym względzie.

- (63) W związku z powyższym Komisja stwierdza, że pomoc nie kwalifikuje się do objęcia odstępstwem przewidzianym w art. 107 ust. 3 lit. a) TFUE.
- (64) W art. 107 ust. 3 lit. c) dopuszcza się pomoc państwa przeznaczoną na ułatwianie rozwoju niektórych działań gospodarczych lub niektórych regionów gospodarczych, o ile nie zmienia warunków wymiany handlowej w zakresie sprzecznym ze wspólnym interesem. Komisja opracowała szereg wytycznych i komunikatów, w których wyjaśnia sposób zastosowania odstępstw określonych we wspomnianych wyżej postanowieniach.
- (65) W odniesieniu do wytycznych dotyczących pomocy na ratowanie i restrukturyzację Komisja zauważa, że (niezależnie od tego, czy przedsiębiorstwo kwalifikowało się do otrzymania pomocy zgodnie z tymi wytycznymi) kryteria dotyczące zgodności pomocy wydają się nie być spełnione. Jeżeli chodzi o pomoc na ratowanie, środki nie są ograniczone do niezbędnego minimum, ponieważ zostały przyznane na okres dłuższy niż sześć miesięcy; nie wykazano, że środki te są uzasadnione poważną sytuacją społeczną lub że nie spowodują skutków ubocznych na rynkach innych państw członkowskich. Jeżeli chodzi o pomoc na restrukturyzację, ze względu na brak planu restrukturyzacji, Komisja nie może ocenić, czy pomoc przyczyni się do przywrócenia długoterminowej rentowności, będzie ograniczona do minimum oraz czy możliwe będzie uniknięcie nieuzasadnionych zakłóceń konkurencji.
- (66) Komisja stwierdza zatem, że środki nie są zgodne jako pomoc na ratowanie lub pomoc na restrukturyzację.
- (67) Komisja uważa, że ze względu na charakter i właściwości pomocy w rozpatrywanym przypadku nie ma zastosowania żadne z wyłączeń określonych w innych wytycznych i komunikatach opublikowanych na podstawie art. 107 ust. 3 lit. c).
- (68) Artykuł 107 ust. 3 lit. d) TFUE stanowi, że pomoc przeznaczoną na wspieranie kultury i zachowanie dziedzictwa kulturowego można uznać za zgodną z TFUE, o ile pomoc ta nie zmienia warunków wymiany handlowej i konkurencji w Unii w zakresie sprzecznym ze wspólnym interesem. Postanowienie to nie ma oczywiście zastosowania do rozpatrywanego przypadku.

X.4. Ocena zgodności w oparciu o tymczasowe ramy prawne

- (69) Artykuł 107 ust. 3 lit. b) TFUE stanowi, że za zgodną ze wspólnym rynkiem może zostać uznana „pomoc przeznaczona na wspieranie realizacji ważnych projektów stanowiących przedmiot wspólnego europejskiego zainteresowania lub mająca na celu zaradzenie poważnym zaburzeniom w gospodarce państwa członkowskiego”.
- (70) Komisja zwraca uwagę na fakt, że przedmiotowa pomoc nie ma na celu wsparcia realizacji ważnego projektu stanowiącego przedmiot wspólnego europejskiego zainteresowania.
- (71) W odniesieniu do kwestii zaradzenia poważnym zaburzeniem w gospodarce państwa członkowskiego Komisja przyjęła tymczasowe wspólnotowe ramy prawne w zakresie pomocy państwa ułatwiające dostęp do finansowania w dobie kryzysu finansowego i gospodarczego (zwane dalej „tymczasowymi ramami prawnymi”).
- (72) Komisja stwierdza, że zgodnie z danymi finansowymi przedstawionymi przez władze węgierskie⁽²⁹⁾ przedsiębiorstwo nie wykazywało oznak trudności finansowych przed wybuchem kryzysu finansowego i gospodarczego. W szczególności, jak już wskazano w motywie 33 powyżej, ponieważ łączna kwota kapitału własnego przedsiębiorstwa przekraczała kwotę jego kapitału zakładowego, w świetle prawa krajowego przedsiębiorstwo nie spełniało kryteriów kwalifikujących je do zbiorowego postępowania upadłościowego, a ponadto uzyskało dodatni dochód z działalności operacyjnej oraz dodatnie wyniki netto w odniesieniu do całego 2008 r. Problemy, które doprowadziły do wstrzymania produkcji, pojawiły się po wybuchu kryzysu. Dlatego Komisja stwierdza, że w dniu 1 lipca 2008 r. Nitrogénművek nie kwalifikowało się jako przedsiębiorstwo zagrożone w rozumieniu wytycznych dotyczących pomocy na ratowanie i restrukturyzację. W związku z tym kwalifikuje się do korzystania z pomocy na podstawie tymczasowych ram prawnych.
- (73) Środki nie stanowią jednak „ograniczonej kwoty pomocy zgodnej z przepisami” zgodnie z pkt 4.2 tymczasowych ram prawnych, ponieważ nie zostały przyznane w ramach programu pomocy, a kwota przyznanej pomocy wydaje się przekraczać 500 000 EUR. Ponadto nawet gdyby gwarancje były rozpatrywane odrębnie, nie są zgodne z pkt 4.3 tymczasowych ram prawnych jako środki w formie gwarancji, ponieważ wysokość uiszczanych opłat z tytułu gwarancji⁽³¹⁾ jest niższa niż wysokość odpowiednich bezpiecznych stawek⁽³²⁾ ustanowionych na podstawie tymczasowych ram prawnych. Poza tym Węgry nie wykazały, że spełniono kryterium dotyczące kosztów wynagrodzeń. Pakiet finansowy nie stanowi pomocy na wytwarzanie produktów ekologicznych (pkt 4.5) ani kapitału podwyższonego ryzyka (pkt 4.6).
- (74) Jeżeli chodzi o dotowany środek w formie pożyczki ustanowiony na podstawie pkt 4.4 tymczasowych ram prawnych, ma on zastosowanie w odniesieniu do pożyczek na czas nieokreślony zaciągniętych do dnia 31 grudnia 2010 r.⁽³³⁾ Środki będące przedmiotem postępowania zostały zaciągnięte po wejściu tymczasowych ram prawnych w życie i przed dniem 31 grudnia 2010 r. i w związku z tym mogły być kwalifikowalne.

⁽²⁹⁾ Komunikat Komisji – Tymczasowe wspólnotowe ramy prawne w zakresie pomocy państwa ułatwiające dostęp do finansowania w dobie kryzysu finansowego i gospodarczego (Dz.U. C 16 z 22.1.2009, s. 1), zmieniony komunikatem Komisji zmieniającym tymczasowe wspólnotowe ramy prawne w zakresie pomocy państwa ułatwiające dostęp do finansowania w dobie kryzysu finansowego i gospodarczego (Dz.U. C 303 z 15.12.2009, s. 6).

⁽³⁰⁾ Zob. tabela 1.

⁽³¹⁾ Opłata z tytułu gwarancji A: 0,41 % rocznie, opłata z tytułu gwarancji B: 0,46 % rocznie.

⁽³²⁾ 3,8 % w odniesieniu do transakcji o wysokim poziomie zabezpieczenia dla ratingu CCC. Komisja zauważa, że nawet w odniesieniu do przedsiębiorstw o ratingu BB + minimalna prowizja wynosiłaby 0,8 %.

⁽³³⁾ Obniżone stopy procentowe można stosować w odniesieniu do spłat odsetek dokonywanych przed dniem 31 grudnia 2012 r.; po upływie tej daty zastosowanie do pożyczek ma stopa procentowa równa co najmniej stopie określonej w komunikacie w sprawie stóp referencyjnych.

- (75) Komisja zauważa jednak, że rzeczywisty poziom opłaty z tytułu transakcji jest niższy niż wysokość minimalnej stopy procentowej uznanej za zgodną na podstawie tymczasowych ram prawnych.
- (76) Zgodnie z odpowiednim przepisem „Komisja zaakceptuje udzielanie kredytów przez podmioty publiczne lub prywatne przy zastosowaniu stopy procentowej co najmniej równej stopie oprocentowania depozytów jednodniowych banku centralnego powiększonej o marżę odpowiadającą różnicy między średnią stopą roczną na rynku międzybankowym a średnią stopą oprocentowania depozytów jednodniowych banku centralnego w okresie od dnia 1 stycznia 2007 r. do dnia 30 czerwca 2008 r. oraz o marżę za ryzyko kredytowe odpowiadającą profilowi ryzyka kredytobiorcy, zgodnie z komunikatem Komisji w sprawie zmiany metody ustalania stóp referencyjnych i dyskontowych”.
- (77) W odniesieniu do pożyczki w EUR (pożyczka A) różnica między średnią stopą roczną na rynku międzybankowym a średnią stopą oprocentowania depozytów jednodniowych w okresie od dnia 1 stycznia 2007 r. do dnia 30 czerwca 2008 r. wynosi 64 punkty bazowe. Ponadto stopa oprocentowania depozytów jednodniowych Europejskiego Banku Centralnego (EONIA) w dniu 26 stycznia 2009 r.⁽³⁴⁾ wynosiła 1,228 %. Biorąc pod uwagę rating beneficjenta oraz poziom zabezpieczenia transakcji (zob. motyw 48 powyżej), konieczne jest ustanowienie dodatkowej marży na poziomie 400 punktów bazowych w odniesieniu do tej podstawy. W związku z tym dopuszczalna wysokość dopłaty do oprocentowania określona na podstawie tymczasowych ram prawnych wyniosłaby 5,868 %. Rzeczywisty koszt finansowania transakcji (4,362 %) jest niższy od tej wartości.
- (78) W odniesieniu do pożyczki w HUF (pożyczka B), w sprawie N 78/09⁽³⁵⁾ władze węgierskie potwierdziły, że różnica między średnią stopą roczną na rynku międzybankowym a średnią stopą oprocentowania depozytów jednodniowych w okresie od dnia 1 stycznia 2007 r. do dnia 30 czerwca 2008 r. wynosi 26 punktów bazowych. Ponadto stopa oprocentowania depozytów jednodniowych Węgierskiego Banku Centralnego w dniu 26 stycznia 2009 r.⁽³⁶⁾ wynosiła 9,14 %. Biorąc pod uwagę rating beneficjenta oraz poziom zabezpieczenia transakcji, konieczne jest ustanowienie dodatkowej marży na poziomie 400 punktów bazowych w odniesieniu do tej podstawy. W związku z tym dopuszczalna wysokość dopłaty do oprocentowania określonej na podstawie tymczasowych ram prawnych wyniosłaby 13,40 %. Rzeczywisty koszt finansowania transakcji (12,44 %) jest niższy od tej wartości.

X.5. Wniosek dotyczące zgodności

- (79) W związku z powyższym Komisja stwierdza, że pożyczka A oraz pożyczka B są częściowo zgodne jako

dotowane środki w formie pożyczki ustanowione zgodnie z tymczasowymi ramami prawnymi.

- (80) W szczególności Komisja stwierdza, że różnicę między rzeczywistym poziomem opłaty z tytułu transakcji a wysokością dopłaty do oprocentowania należy uznać za niezgodną, natomiast różnicę między wysokością dopłaty do oprocentowania a referencyjną stopą rynkową należy uznać za zgodną na podstawie tymczasowych ram prawnych.

XI. ODZYSKANIE POMOCY

- (81) Zgodnie z TFUE i z utrwalonym orzecznictwem Trybunału Sprawiedliwości w przypadku stwierdzenia niezgodności pomocy państwa ze wspólnym rynkiem Komisja jest uprawniona do podjęcia decyzji o wycofaniu lub zmianie formy pomocy przez zainteresowane państwo⁽³⁷⁾. Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Trybunału nałożenie na państwo obowiązku wycofania pomocy uznanej przez Komisję za niezgodną ze wspólnym rynkiem służy również przywróceniu stanu pierwotnego⁽³⁸⁾. W tym kontekście Trybunał ustalił, że cel ten jest osiągnięty, gdy beneficjent pomocy przyznanej w sposób niezgodny z prawem dokonał jej zwrotu i utracił tym samym korzyść posiadaną względem jego konkurentów na rynku oraz gdy została przywrócona sytuacja sprzed wypłaty pomocy⁽³⁹⁾.
- (82) Zgodnie z tym orzecznictwem art. 14 rozporządzenia Rady (WE) nr 659/1999⁽⁴⁰⁾ stanowi, że: „w przypadku gdy podjęte zostały decyzje negatywne w sprawach pomocy przyznanej bezprawnie, Komisja podejmuje decyzję, że zainteresowane państwo członkowskie podejmie wszelkie konieczne środki w celu windykacji pomocy od beneficjenta”.
- (83) W związku z tym, biorąc pod uwagę fakt, że przedmiotowe środki uznaje się za pomoc niezgodną z prawem i częściowo niezgodną ze wspólnotowym rynkiem, część tych środków przyznana w sposób niezgodny ze wspólnotowym rynkiem musi zostać odzyskana w celu przywrócenia sytuacji istniejącej na rynku przed przyznaniem pomocy. W związku z tym należy rozpocząć proces odzyskiwania środków przyznanych od dnia odniesienia przez beneficjenta korzyści, tj. od dnia przyznania beneficjentowi pomocy, a do środków tych dolicza się odsetki do momentu ich skutecznego odzyskania.
- (84) W świetle sekcji X.5 powyżej część środków stanowiącą pomoc niezgodną ze wspólnotowym rynkiem oblicza się jako różnicę między wysokością dopłaty do oprocentowania ustanowionej zgodnie z tymczasowymi ramami prawnymi a łącznymi rzeczywistymi kosztami finansowania (tj. stopą procentową powiększoną o stawkę za gwarancję).
- (85) Dokładną wysokość kwoty do odzyskania obliczają władze węgierskie.

⁽³⁴⁾ http://www.euribor.org/html/content/eonia_data.html
http://www.euribor-ebf.eu/assets/modules/rateisblue/processed_files/hist_EONIA_2009.xls.

⁽³⁵⁾ Decyzja Komisji z dnia 24 lutego 2009 r. (Dz.U. C 73 z 27.3.2009, s. 1).

⁽³⁶⁾ http://www.mnb.hu/engine.aspx?page=mnbhu_statistikak
http://www.mnb.hu/Root/Dokumentumtar/MNB/Monetaris_politika/mnbhu_eszkozatar/mnbhu_egynaposjegybankieszkozok/HUFONIA.xls.

⁽³⁷⁾ Wyrok w sprawie 70/72 Niemcy przeciwko Komisji, [1973] Rec. 813, pkt 13.

⁽³⁸⁾ Wyrok w połączonych sprawach C-278/92, C-279/92 oraz C-280/92 Hiszpania przeciwko Komisji, Rec. [1994], s. I-4103, pkt 75.

⁽³⁹⁾ Wyrok w sprawie C-75/97 Belgia przeciwko Komisji, Rec. [1999], s. I-3671, pkt 64–65.

⁽⁴⁰⁾ Dz.U. L 83 z 27.3.1999, s. 1.

XII. WNIOSEK

- (86) Na podstawie powyższego Komisja stwierdza, że środki w formie pożyczek A i B przyznane na rzecz przedsiębiorstwa Nitrogénművek stanowią pomoc państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE.
- (87) Ponadto Komisja stwierdza, że pożyczka A oraz pożyczka B są częściowo zgodne z rynkiem wewnętrznym jako dotowane środki w formie pożyczek ustanowione zgodnie z tymczasowymi ramami prawnymi. W szczególności za zgodną należy uznać różnicę między wysokością dopłaty do oprocentowania zgodną z tymczasowymi ramami prawnymi a referencyjną stopą rynkową. Natomiast różnicę między rzeczywistym poziomem opłaty z tytułu transakcji a wysokością dopłaty do oprocentowania należy uznać za niezgodną z rynkiem wewnętrznym.
- (88) Biorąc pod uwagę fakt, że udzielenie pożyczki A oraz pożyczki B uznaje się za pomoc niezgodną z prawem i częściowo niezgodną ze wspólnotowym rynkiem, od przedsiębiorstwa Nitrogénművek należy odzyskać część pomocy uznaną za niezgodną ze wspólnotowym rynkiem w celu przywrócenia sytuacji istniejącej na rynku przed przyznaniem pomocy.
- (89) Dokładną wysokość kwoty do odzyskania obliczają władze węgierskie. Kwota ta jest obliczana jako różnica między wysokością dopłaty do oprocentowania ustanowionej zgodnie z tymczasowymi ramami prawnymi a łącznymi rzeczywistymi kosztami finansowania (tj. stopą procentową powiększoną o stawkę za gwarancję).
- (90) Komisja stwierdza również, że udzielona w odniesieniu do pożyczki A gwarancja na poziomie 100 % nie stanowi pomocy państwa na rzecz MFB w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

Artykuł 1

Pożyczka inwestycyjna w wysokości 52 mln EUR oraz pożyczka na restrukturyzację istniejącej infrastruktury w wysokości 10 mld HUF udzielona przez Węgry na rzecz przedsiębiorstwa Péti Nitrogénművek Zrt. stanowi pomoc państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE.

Artykuł 2

1. Pomoc państwa, która została w sposób niezgodny z prawem i z naruszeniem art. 108 ust. 3 TFUE przyznana przez Węgry na rzecz przedsiębiorstwa Péti Nitrogénművek Zrt., jest częściowo zgodna, częściowo zaś niezgodna z rynkiem wewnętrznym.
2. Przyznana niezgodnie z prawem pomoc państwa, na którą składa się różnica między wysokością dopłaty do oprocentowania określoną na podstawie tymczasowych ram prawnych a odpowiednią stopą referencyjną, jest zgodna z rynkiem wewnętrznym.
3. Przyznana niezgodnie z prawem pomoc państwa, na którą składa się różnica między rzeczywistym poziomem opłaty

z tytułu środków a wysokością dopłaty do oprocentowania określoną na podstawie tymczasowych ram prawnych, jest niezgodna z rynkiem wewnętrznym.

4. Węgry zaprzestają udzielania pomocy państwa, o której mowa w ust. 3, z dniem notyfikowania niniejszej decyzji.

Artykuł 3

1. Węgry muszą odzyskać od beneficjenta pomoc, o której mowa w art. 2 ust. 3.
2. Do kwot podlegających zwrotowi dolicza się odsetki za cały okres poczynszy od dnia, w którym pomoc została przekazana do dyspozycji beneficjenta, do dnia jej faktycznego odzyskania.
3. Odsetki nalicza się narastająco zgodnie z przepisami rozdziału V rozporządzenia (WE) nr 794/2004.

Artykuł 4

1. Odzyskanie pomocy, o której mowa w art. 2 ust. 3, odbywa się w sposób bezzwłoczny i skuteczny.
2. Węgry zapewniają wykonanie niniejszej decyzji w terminie czterech miesięcy od daty jej notyfikacji.

Artykuł 5

1. W terminie dwóch miesięcy od daty notyfikacji niniejszej decyzji Węgry przekazują Komisji następujące informacje:
  - a) łączną kwotę (kwota główna i odsetki od zwracanej pomocy) do odzyskania od beneficjenta;
  - b) szczegółowy opis środków już podjętych oraz środków planowanych w celu wykonania niniejszej decyzji;
  - c) dokumenty potwierdzające, że beneficjentowi nakazano zwrot pomocy.
2. Do momentu odzyskania pomocy, o której mowa w art. 2 ust. 3, wraz z odpowiednimi odsetkami, Węgry na bieżąco informują Komisję o kolejnych środkach realizowanych na szczeblu krajowym w celu wykonania niniejszej decyzji. Na wniosek Komisji Węgry bezzwłocznie przedstawiają informacje o środkach już podjętych oraz środkach planowanych w celu wykonania niniejszej decyzji. Węgry dostarczają również szczegółowe informacje o kwocie pomocy oraz odsetkach już odzyskanych od beneficjenta.

Artykuł 6

Niniejsza decyzja skierowana jest do Republiki Węgierskiej.

Sporządzono w Brukseli dnia 27 października 2010 r.

W imieniu Komisji
Joaquín ALMUNIA
Wiceprzewodniczący